

Les tres onades

"No tornarem a la normalitat, perquè la normalitat era el problema" és un dels lemes amb més recorregut per les xarxes els dies de reclusió. Cal repetir-lo per a no oblidar-nos i perquè estem en el moment oportú per a pensar-hi

Manifestació contra el canvi climàtic (arxiu). | Li-An Lim

La vida és una adaptació contínua a un present canviant i un futur incert. Poc ens pensàvem tot just fa sis mesos que una pandèmia provocaria una crisi sanitària que canviaria les nostres vides. Quan encara no és resolta, hem d'acarar la crisi econòmica provocada per l'aturada d'activitats. Ambdues ens han fet veure les orelles al llop.

Encara en resta una tercera crisi, derivada del paper dels humans com a força geològica: la crisi climàtica i ambiental. La crisi climàtica està relacionada amb l'escalfament global; la crisi ambiental té a veure amb la contaminació atmosfèrica entre altres efectes ?com ara la contaminació de sòls, el tractament de residus o l'exhauriment de recursos.

Pensem que la crisi climàtica i ambiental no té res a veure amb la pandèmia, i en té. Pensem que la podem ajornar, perquè no és urgent, però n'és. Pensem que durant el període de confinament s'ha arreglat; però, no. També li hem vist les orelles al llop; i en alguns llocs on hi ha hagut una catàstrofe, les dents. Però no se'ns ha cruspit. Podem fer alguna cosa per evitar-ho, perquè ja l'hem feta.

Zona de Baixes Emissions Foto: Adrià Costa

En el moment més agut del confinament les emissions mundials diàries de diòxid de carboni van baixar un vint-i-sis per cent de mitjana, respecte al mateix període del mes passat. Òbviament s'atribueix als canvis en el transport derivats de les polítiques governamentals durant la pandèmia, que van alterar dràsticament els patrons de demanda d'energia a tot el planeta.

Ara bé, l'impacte final que tindrà l'aturada en les emissions anuals globals durant el 2020, dependrà de la durada del tancament i de la forma com tornem a la normalitat. Si tornem a les condicions prèvies a la pandèmia, potser podrem mitigar ben poc el seu efecte sobre l'escalfament global.

La jove Greta Thunberg, icona mundial en la lluita pel clima Foto: Europa Press

Si escoltem les advertències del Grup Intergovernamental de les Nacions Unides sobre el canvi climàtic i actuem sense demora, com es va fer amb la crisi sanitària, potser podrem controlar la crisi climàtica. La reducció mantinguda de les emissions de gasos d'efecte hivernacle provocada per l'aturada econòmica, col·laboraria a complir els objectius de l'acord sobre París sobre el clima.

Quant a la contaminació atmosfèrica lligada a la crisi ambiental, durant la baixada de l'activitat s'ha reduït la concentració dels diversos contaminants, com recull l'informe de l'Agència de Salut Pública de Barcelona, que atribueix, òbviament, a la disminució del trànsit a l'àrea metropolitana.

L'informe també recull els efectes que diversos estudis atribueixen a la contaminació. En el cas de la Covid-19, no ha estat aliena a l'agreujament de la malaltia en casos en què existia una altra malaltia basal: agreujava els símptomes dels afectats. Però, a més, la contaminació afavoreix la dispersió del virus en les partícules.

L'impacte de l'aturada sobre la contaminació ha permès d'estimar la reducció del trànsit necessària per complir amb els nivells recomanats per l'Organització Mundial de la Salut. Però la reducció ha de ser continuada, perquè tres mesos no són gaire en la vida d'una persona exposada diàriament.

La Cimera Mundial pel Clima se celebra a Madrid entre el 2 i el 13 de desembre Foto: Europa Press

Les accions dels governs i els incentius econòmics després de la crisi influiran en l'assoliment de l'acord de París i en les recomanacions de l'OMS. De decisions polítiques dependran la trajectòria global de les emissions de CO2 durant dècades. Com també ho faran en l'evolució del trànsit rodat, que és la font d'emissions de contaminants amb més impacte sobre la qualitat de l'aire, per a molts contaminants, i que té una resposta més immediata.

Conscients de la resposta ràpida de la qualitat de l'aire, més del 70% de la població no vol tornar als nivells de contaminació previs al confinament. I un 80% dels enquestats donen suport a mesures com la restricció de cotxes a les ciutats i a un repartiment de l'espai públic que afavoreixi els vianants, ciclistes i el transport públic.

L'única forma de ser optimista és veure el comportament dels governs i el dels individus. Com a individus reclamar salut global i local als nostres governants. I canviar els hàbits; només cal mirar què feien els nostres avis: reutilitzaven, reduïen escombraries, el seu consum no era desafortat. Enfocar bé la tercera onada, la crisi climàtica i ambiental, ha de ser la forma que ens dugui a recuperar l'economia de manera sostenible i saludable.